

Till
FinansdepartementetDatum
2025-06-09Ert diarienummer
Fi2025/00822Diarienummer
KS-2025-00417**Yttrande över Finansdepartementets remiss: Förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare i kommuner och regioner (Statskontoret 2025:7)****Sammanfattande inställning**

Kungsbacka kommun delar uppfattningen att det är angeläget att stärka samhällets insatser mot välfärdsbrottslighet, oegentligheter och korruption. Kommunen arbetar redan aktivt med kontroll och uppföljning av privata utförare, och menar att nuvarande lagstiftning räcker för detta. Ett ytterligare förtydligande i kommunallagen skulle enligt kommunen inte göra någon större skillnad.

Kommunen tycker att ansvarsfördelningen mellan fullmäktige, styrelse och nämnder redan är tydlig genom befintlig lagstiftning och vägledningar från myndigheter och SKR. I Kungsbacka finns också interna styrdokument och program som reglerar uppföljningen.

Statskontorets förslag till ändring av kommunallagen innebär en särlösning på så sätt att lagen kommer att peka ut ett särskilt område för uppsikt (privata utförare). Kommunen anser inte att uppsiktsplikten ska detaljstyras utan att varje kommun eller region själv ska definiera former och innehåll med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Kommunen ser också en svårighet i att begreppet "privata utförare" inte är tillräckligt tydligt definierat i relation till kommunens alla övriga leverantörer.

Kommunen håller med om att bättre genomförd kontroll och uppföljning kan minska risken för att oseriösa aktörer deltar i offentlig verksamhet men att detta kräver andra åtgärder, som bättre riskanalyser, mer kunskap, automatiserade kontroller och samarbete mellan myndigheter snarare än en ändring i kommunallagen och uppsiktsplikten.

Kommunens inställning i detalj

Kungsbacka kommun delar uppfattningen att det är angeläget att stärka samhällets insatser mot välfärdsbrottslighet, oegentligheter och korruption. Att stärka kommunens kontroll och uppföljning av privata utförare är ett viktigt bidrag i det arbetet. Kungsbacka kommun menar att ansvaret för kontroll och uppföljning av privata utförare redan idag framgår av kommunallagen och av annan lagstiftning och att ett ytterligare förtydligande av kommunallagen på den punkten inte skulle ha någon större effekt.

1.3.1 Kommunallagen bör tydliggöras med avseende på styrelsens ansvar för uppsikt

3. Ansvarsfördelning mellan styrelse, fullmäktige och nämnder

De senaste åren har såväl lagstiftning bland annat genom ändringar i kommunallagen om kommuners ansvar för intern kontroll (6 kap. 6 § KL) och nya lagstiftningen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:196), som stödmaterial från statliga myndigheter och Sveriges kommuner och regioner (SKR) förtydligat kommunens ansvar och uppdrag på området. Därtill reglering genom upphandlingslagarna. Precis som Statskontorets utredning pekar på i kapitel 3. finns det inga otydligheter i ansvarsfördelningen mellan styrelse, fullmäktige och nämnder. Samtidigt pekar Statskontoret på betydelsen av att hela styr- och uppföljningskedjan fungerar från gränssnitt mot leverantör och brukare/medborgare och till sista steget av övergripande uppföljning i kommunfullmäktige. I Kungsbacka styrs detta genom dels programmet för uppföljning av privata utförare, styrdokumentet för inköp och upphandling och av arbetet med intern kontroll som i sin tur följer av befintlig lagstiftning och myndigheters och SKR:s vägledningar.

Kungsbacka kommun anser också att uppsiktsplikten genom att inte vara detaljreglerad bättre följer verksamhetens dynamik över tid. Det är kommunstyrelsen själv som bestämmer formerna för hur uppsikten ska genomföras och vad den ska innehålla. Kommunallagens krav på intern kontroll och program för uppföljning av privata utförare och lagen om kommunens ansvar för brottsförebyggande arbete, som tillsammans ställer krav på riskanalyser, lägesbeskrivningar och handlingsplaner samt uppföljning utgör tillräcklig reglering.

1.3.1/5.1 Konsekvenser för kommuner och regioner

Kungsbacka anser att begreppet privata utförare inte är tydligt definierat. En ytterligare invändning mot att förtydliga kommunallagen när det gäller styrelsens uppsikt över kontrollen av privata utförare är att begreppet ”privata utförare” inte är tillräckligt väl definierat i relation till kommunens alla övriga leverantörer. Statskontoret uttrycker i 5.1 att förslaget innebär en särlösning på så sätt att lagen kommer att peka ut ett särskilt område för uppsikt och att lagen gör motsvarande redan för sådan verksamhet som bedrivs av sådana juridiska personer som avses i 10 kapitlet 2-6§§. Skillnaden är att dessa senare juridiska personer har en tydligare definition. Kungsbacka instämmer inte i utredningens förslag att lagändringen bidrar till att ge kommunen bättre verktyg för sin kontroll och uppföljning av privata utförare samt att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan fullmäktige, styrelse och nämnder.

4.2 Staten kan stärka förutsättningarna för arbetet mot välfärdsbrott,

5.2 Konsekvenser för det brottsförebyggande arbete, företag, enskilda, miljön och den lokala demokratin

Kungsbacka kommun delar Stadskontorets uppfattning att en mer systematisk kontroll och uppföljning av leverantörer i allmänhet och privata utförare i synnerhet, kan leda till att oseriösa och kriminella aktörer söker sig till de offentliga marknaderna i lägre utsträckning. En effektivare kontroll och

uppföljning förutsätter dock snarare andra åtgärder än ett förtydligande i kommunallagen. Precis som utredningen pekar på behövs kunskapshöjande åtgärder, bättre riskanalyser, användning av automatiserade kontroller och AI, balansering av resurser mellan upphandling och uppföljning liksom bättre tillgång till information om leverantörer med mera. Kungsbacka instämmer i analysen som görs i avsnitt 4.2 och menar att det är angeläget med stärkta förutsättningar och samverkan mellan offentliga aktörer på alla plan för att komma framåt i det angelägna arbetet mot välfärdsbrottslighet.

Kungsbacka kommun